

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 7
September

Organ för Svenska Brandkårens Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapt. Erik Gillner.

1938
20 årgången

”På eldsvådeplatsen.”

Några ord om eldsläckningens taktik av brandchefen Per Lundgren.

Utryckning till eldsvådeplatsen.

Det kan ju tyckas, att utryckningen till eldsvådeplatsen ej kan ske på mer än ett sätt, och att det sålunda ej skulle behöva ordas om denna detalj. Så är emellertid ej förhållandet.

Utryckningen skall ske med största möjliga skyndsamhet, men den får ej karaktäriseras av oordning och villervalla. Vid större brandkårer, där utryckningarna ”dugga” tätt, blir det en vana att ta saken lugnt och kallt. Vid mindre brandkårer är det däremot nog ganska vanligt, att utryckningen sker under en viss panikstämning. Denna panikstämning kan lätt leda till olyckshändelser under själva färden till eldsvådeplatsen och kan även inverka menligt på släckningsarbetets igångsättande. Skrik och oväsen vid samlingen i redskapshallen ger lätt anledning till nervositet.

Samlingen bör för den skull ske lugnt och under tystnad. Bilförare och befälhavare skola taga noga reda på ”adressen”, så att felkörning av denna anledning ej behöver förekomma.

Det är även angeläget att välja rätt utryckningsväg. Den kortaste vägen är ej alltid den lämpligaste, enär hänsyn till gatornas bredd samt till trafikförhållandena bör tagas. Samtliga från samma station i utryckningen deltagande fordon böra föras samma väg till eldsvådeplatsen, detta för att undvika kollision mellan egna fordon, där utryckningsvägarna ev. korsar varandra. Brandkårsignal skall alltid användas under utryckningen, men den bör användas med måtta och i den utsträckning de för handen varande omständigheterna kräva.

Orientering.

Vid framkomsten till eldsvådeplatsen är befälhavarens första åt-

gård att orientera sig om läget. För denna orientering kan man fastslå en regel, som alltid skall följas, nämligen: att för det första undersöka, huruvida människor eller djur äro i fara att bli innebrända, för det andra skall orienteringen gälla möjligheterna för eldens begränsning till minsta möjliga omfattning.

Befälhavarens orientering är av mycket stor betydelse och har i regel avgörande inverkan på släckningsresultatet. Det gäller alltid för befälhavaren att fatta hastiga beslut, men det är av minst lika stor betydelse att de fattade besluten bli kloka. Den gyllene regeln, som säger, att man bör tänka innan man handlar, äger i hög grad tillämpning även då det gäller att fatta beslut om räddnings- och släckningsåtgärder vid en eldsvåda. Tänkandet får emellertid ej ta för lång tid i anspråk, och det får under inga omständigheter leda till obeslutsamhet.

Beträffande den delen av orienteringen, som gäller utrönandet huruvida människor äro i fara att bli innebrända, så skall i första hand den del av byggnaden, som innehåller bostads- eller arbetslokaler, och som av eld och brandgaser kan vara avstängd från utrymningsvägarna, undersökas. Det är i all synnerhet vid bränder, som inträffa nattetid, då folk ligger och sover, som befälhavaren bör ägna noggrann uppmärksamhet åt denna angelägenhet. Är eldsläckningsområdet stort, så är det praktiskt taget omöjligt för befälhavaren att på förhand känna till alla byggnader inom området. Bostadslägenheter kunna förekomma inom delar av byggnaden, där man ej väntat finna sådana. Vid de flesta eldsvådor finnes någon eller några i huset boende tillstädes, och dessa bör man givetvis utfråga beträffande husets inredning och angående i huset boende. Man bör e-

mellertid endast lita på egen undersökning, då det gäller rum och lägenheter där människor kunna vara inestängda.

Om människor äro i fara att bli innebrända, så gäller det för befälhavaren att hastigt fatta beslut om bästa sättet för deras räddning och därefter ge order om räddningsarbetets utförande. Om man omedelbart vid framkomsten får kännedom om att människor äro i fara, kan man i regel genast ge order om vissa förberedande åtgärder, vilka efter orienteringen kunna fullständigas.

De vägar, över vilka räddning kan ske, äro: trapphus, stegar med eller utan räddningsattiralj samt språngsegel.

Kan räddningen försiggå genom befintliga utrymningsvägar, så bör detta ske, då man därigenom vinner tid. Det tar nämligen alltid en viss tid att få fram stegar och annan räddningsredskap från fordonen. Den nödställdes belägenhet är alltid bestämmande för det räddningssätt, som skall tillgripas, och man bör alltid tillse, att räddningen utföres på det efter omständigheterna minst riskabla sättet. Språngsegel bör tillgripas endast i allra yttersta nödfall, liksom bäring utför lätta stegar från större höjd. Ett räddningsarbete, som leder till spillandet av människoliv till följd av onödig risktagning under arbetet, är ett dåligt utfört räddningsarbete.

För befälhavaren gäller det ej enbart att tänka på de nödställdas utförande ur byggnaden, han får även vidtaga åtgärder för deras vidare omhändertagande, om så skulle erfordras. Han bör sålunda tänka på att anskaffa transportmedel för de skadades transport till läkare eller sjukhus. Om eldsvådan är av stor omfattning bör Röda Korsets alarmberedskap, om sådan finnes på platsen, tillkallas.

Räddning av djur, som äro i fara att bliva innebrända, ställer även stora anspråk på eldsläckningsbefälhavarens erfarenheter och förmåga att leda arbetet. Tyvärr äro långt ifrån alla ladugårdar försedda med tillfredsställande utrymningsvägar eller lämpliga anordningar för djurens lösgöring. Ladugårdarna äro även i många fall ur allmän brandskyddssynpunkt synnerligen otillfredsställande; stora mängder foder äro anhopade i själva ladugården eller utan brandsäker avskiljning omedelbart intill densamma. En om sina husdjur mån lantbrukare sörjer naturligtvis för att dylika olägenheter ej förekomma. Han sörjer även för att djuren bliva vana vid att själva, sedan de blivit lösgjorda från sina bindslen, taga sig ut ur ladugården.

Vid räddning av djur bör i största möjliga utsträckning gårdens folk, som känna till djuren, delta i räddningsarbetet. Äro djuren ej vanda vid att själva taga sig ut ur ladugården, måste de ledas ut, och detta bör, om tiden det medgiver, ske efter hand som de lösgöras. Vakter böra placeras vid ingångarna till ladugården för att hindra djuren att återvända in i den brinnande byggnaden.

Räddning av egendom.

Räddning av möbler och övriga husgeråd är en angelägenhet, som många gånger ombesörjts på ett sorgglustigt sätt. Räddningsarbetet har sålunda vid många tillfällen uppfattats så av utövarna, att bara föremålen komma ut ur den brinnande byggnaden, så är allt väl beställt. Utkastning av speglar, porslin och andra för omild behandling ömtaliga föremål genom fönstren har ansetts som ett vällovligt och av räddningsbragdets skimmer omstrålat handlingssätt. Många äro de lägenhetsinnehavare, som på grund av dylik räddningsiver haft

anledning att fälla bittra tårar bland spillrorna av sitt en gång med kärlek, omtanke och för surt förvärvade slantar anskaffade bohag.

Då man vid orienteringen å en eldsvådeplats kan konstatera, att en byggnad eller delar därav ej kunna räddas, men att det däremot finnes möjligheter att få ut möbler och husgeråd, så bör man givetvis omedelbart och med all personal, som för ändamålet kan disponeras, igångsätta räddningen av de av förstörelse hotade inventarierna. Detta arbete bör emellertid ske med omtanke, så att föremålen komma ur byggnaden i oskadat skick. Vid räddning av egendom gäller det ej endast att få föremålen välbehållna ur den brinnande byggnaden, det gäller även att skydda dem mot nederbörd och möjligen även mot personer, som hysa en alltför ängslig omsorg om andras egendom. De räddade föremålen böra sålunda sammanföras på lämplig plats och skyddas mot väta genom övertäckning med presenningar. Vakter böra utsättas om ej representanter för ordningsmakten äro närvarande och kunna ta hand om denna detalj.

Eldsvådans begränsning.

Till de viktigaste orienteringsdetaljerna hör undersökningen beträffande möjligheterna till eldens begränsning inom minsta möjliga område, eller rättare sagt; begränsning till minsta möjliga värdeförstöring.

I storlekshänseende kunna vi indela bränderna i rums-, vånings- och vindsbränder samt fastighets- och områdesbränder.

Rumsbranden skall man sträva efter att begränsa till det antända rummet. Elden sprider sig till överliggande våning i första hand genom ev. befintliga luftkanaler och andra öppningar i mellanbottarna samt genom överliggande

fönster och genom trapphuset, om rummet står i direkt förbindelse med sådant. Det är ju tyvärr ej alltför ovanligt, att folk lämnar dörrarna öppna, då de begiva sig ut ur ett brinnande rum. Till angränsande rum sprider sig elden huvudsakligen genom dörrar och ev. öppningar i mellanväggarna. Begränsningen av en rumsbrand sker sålunda genom att sätta in angreppet på de här nämnda, svaga punkterna. Trapphuset är i regel den väg, man i första hand skall anlita vid angreppet.

Våningsbranden skall man försöka begränsa till den antända våningen. Eldens spridning sker på samma sätt som vid rumsbranden. Vid våningsbränder får man ju alltid räkna med spridning genom trapphus, då våningar alltid stå i förbindelse med ett eller flera sådana. Angreppsvägarna äro i första hand trapphusen.

Vindsbränder.

Har vindsbranden utvecklats så att yttertaken äro genombrända, blir i regel första åtgärden att hindra antändning av intilliggande fastigheter, om sådana finnas. Är den brinnande fastigheten sammanbyggd med en eller flera andra byggnader, måste omedelbar uppmärksamhet ägnas åt dessa byggnaders vindar, även om byggnaderna skiljas medelst brandmurar. Dessa kunna nämligen vara behäftade med bristfälligheter. Äro yttertaken ej genombrända blir första åtgärden, förutom bevakningen av ev. angränsande vindar, att hindra eldens spridning inom byggnaden. Till underliggande våningar sprider elden sig i första hand genom trapphus, ventilationskanaler och hissachakt. För begränsningen inom fastigheten böra därför angreppen insättas på dessa punkter. För släckningen äro i regel trapphusen givna angreppsvägar. Då yttertaken ej äro genombrända un-

derlättas släckningsarbetet i regel genom att rökhål upptagas uppe vid takåsen och över eldhärden. Då vid öppen vindsbrand närliggande fastigheter äro hotade skall givetvis angrepp även göras utvändigt över stegar.

Fastighetsbränder.

Då branden omfattar en hel byggnad, och denna ej är fribelägen, föreligger det alltid risk för att närliggande fastigheter skola bli antända. I sådant fall blir alltid första åtgärden att skydda omgivningen. Det kan bli nödvändigt att sätta upp brandsegel mot hotade, lättantändliga objekt. Har man tillgång till skumsläckningsanordningar, kan det vara fördelaktigt att använda skum i stället för brandsegel. Man bör även avdela folk, som undersöka i vindriktningen belägna byggnader och tillse att fönster och takluckor äro stängda. Det kan även bli nödvändigt att skicka upp folk på taken av dessa fastigheter för att med lämplig redskap släcka flygbränder.

Områdesbränder.

Bränder, som omfatta flera byggnader (område), ställa givetvis stora krav på befälhavarens förmåga att bedöma läget riktigt och utnyttja tillgängliga eldsläckningsresurser på bästa sätt. Förutsättningarna för eldens spridning till större och värdefullare risker och områden bör sålunda noggrant bedömas. Således får t. ex. den omedelbara faran för antändning av en eller flera mindre värdefulla byggnader, som bilda avslutning på det antända området, ej förleda till att en ur värdesynpunkt mera betydande men ej så omedelbart hotad del av området lämnas utan skyddsåtgärder, tills det kanske blir för sent. Det ligger nära till hands att som första åtgärd angripa själva eldhärden,

men, då grannskapet är hotat, måste man i regel i första hand tänka på att skydda detta. Det som till stor del redan är förstört har ju ej så stort värde, och det är ju dessa som skola skyddas. Alla brandkärer ha endast begränsade resurser. Det gäller därför ytterst att begränsa elden, innan den får sådan omfattning, att släckningsresurserna ej räcka till.

Personalens insättande.

Som torde framgå av det här ovan anförda, är det en hel del befälhavaren har att iakttaga vid orienteringen å brandplatsen. Föreligger ej behov av räddning av människor eller djur, är befälhavarens första åtgärd att sätta in försvaret och angrepp på de mest hotade punkterna. Det är omöjligt att uppställa generella regler för eldsläckningen, då två eldsvådor sällan äro varandra lika. Några grundprinciper, som man alltid skall hålla i minnet, kunna dock meddelas: elden skall i regel angripas från det håll, varåt den sprider sig snabbast, och där den kan förorsaka den största värdeförstöringen. Man skall välja angreppspunkter, varifrån släckningen kan ge det bästa resultatet och där brandmännen ej utsättas för onödiga risker.

Sedan befälhavaren fattat beslut om de åtgärder, som i första hand skola vidtagas, ger han klara och tydliga order, antingen införed vid fordonen församlade styrkan eller, om förhållandena så fordra, till sina underbefälhavare. Då det gäller större bränder och i vissa fall även mindre sådana, kan det vara nödvändigt att genom ordonnans framföra order till underbefälhavare.

En order skall ej vara mera detaljerad, än vad omständigheterna oundgängligen kräva. Den får sålunda ej vara sådan, att den fullständigt binder handlingsfriheten

hos den, som skall utföra befallningen. Befälhavaren skall ge klart besked om uppgiften, hur denna detalj skall lösas bör däremot överlämnas till den, som fått i uppgift att lösa uppgiften.

Det är synnerligen angeläget, att befälhavaren fattat riktiga beslut, så att han ej omedelbart efter "apparatusens igångsättning" nödgas ändra sina dispositioner. Tillgången på folk och materiel är nämligen i regel starkt begränsad, och det tar lång tid att ändra ledningar och flytta stegar, då dessa en gång blivit utlagda resp. resta. Ändring av en order är även ägnad att irritera och skapa osäkerhetstillstånd hos personalen, vilket inverkar menligt på arbetet.

Vattentillgångarnas användning.

Eldsvådans omfattning och art är alltid bestämmande för det antal strålar, som erfordras för eldens begränsning och släckning. Utgående härifrån får man på bästa möjliga sätt utnyttja tillgängliga vattentillgångar.

Har man tillgång till vattenledning med brandposter, så angöras i första hand dessa, då det tar mindre tid i anspråk att angöra en brandpost än att koppla en motorspruta till vattensamling. Det är emellertid synnerligen angeläget att brandpostnätet ej överbelastas, så att trycket i strålarna blir för lågt. Är trycket lågt blir även släckningseffekten ringa. Man bör sålunda någorlunda känna till vattenledningens kapacitet inom de olika släckningszonerna. Är trycket i vattenledningen ej tillräckligt, inkopplas motorsprutor, varmed trycket höjes.

I de flesta samhällen på landsbygden saknas emellertid vattenledning för eldsläckningsändamål. Naturliga vattentillgångar eller speciellt anordnade sådana måste då tillgripas. Inom egna släck-

ningsområdet, åtminstone den del av detsamma som utgör tätbebyggt område och vid de större brandriskerna, bör befälhavaren känna till vattentillgångarnas belägenhet och beskaffenhet. Då det gäller eldsläckning utom egna området, där befälhavaren omöjligt kan känna till vattensamlingar och uppställningsplatser för sprutor, blir första åtgärden att få tag i någon person, som känner till och kan anvisa dessa platser.

Det är självklart, att man inte skall gå över ån efter vatten. D. v. s. man skall i regel använda sig av den närmast belägna vattentillgången. Undantag från denna regel finnas dock. Är eldsvådan av mindre omfattning räcker det med en mindre vattentillgång. Är eldsvådan däremot av större omfattning, och det sålunda fordras stora vattenmängder för släckningen, kan det däremot vara fördelaktigt att redan från början söka sig till en vattensamling, som är något längre avlägsen från eldstället men riklig, än att begagna sig av en närmare belägen vattentillgång, som ej räcker till för eldens begränsning och släckning. Det är nämligen förenat med stora svårigheter att flytta spruta och slang, såvida man ej till sitt förfogande har mer än en spruta och slangförråd, som räcker till för nya ledningar.

Även om man har obegränsad tillgång på vatten skall man för den skull ej slösa med gudsgåvorna: använd aldrig större strålrör än vad de för handen varande omständigheterna oundgängligen kräva. I detta sammanhang vill jag framhålla, att klen slang och strålrör med c:a 6 m/m utgångar bör ingå i varje brandkårs utrustning.

Rekvisition av förstärkning till eldstället.

I allmänhet kan befälhavaren omedelbart vid framkomsten till

eldstället avgöra, huruvida den personal och materiel, som medföljer första utryckningståget, är tillräcklig, eller om förstärkning behöver kallas. Är eldsvådan av sådan omfattning eller så belägen att tvekan råder, huruvida den kan begränsas och släckas med den redskap och personal, som först anlände, bör befälhavaren omedelbart ge order om förstärkning. Man bör alltid se till att man är på säkra sidan i detta avseende. Det är bättre att rekvirera för mycket än för lite.

För brandkärer, som ha starkt begränsad tillgång på materiel och personal, kan det många gånger vara nödvändigt att begära hjälp från annan ort. Avtal om dylik hjälp bör givetvis på förhand vara ordnade. Sådan begäran om hjälp bör naturligtvis ej ske i onödan, men å andra sidan skall befälhavaren på grund av falsk stolthet ej underlåta att begära dylik hjälp, om tvekan råder, huruvida han med egna resurser kan klara branden.

Befälhavaren för den rekvirerade förstärkningen skall omedelbart vid framkomsten anmäla sig hos släckningsbefälhavaren, och den övriga förstärkningspersonalen skall ovillkorligen stanna kvar vid fordonen, tills de fått order om vad de skola göra. Det förekommer nog rätt ofta, att eldsvådeplatsen företer en rätt stor oreda i det att folk ej kan lugna sig, tills de fått besked om vad de skola göra. Om förstärkningen kommer från annan kår, skall den underordna sig befälhavaren på platsen. Det måste vara *en* som skall leda eldsläckningen. Kommer hjälpen från yrkeskår, kan det kanske vara fördelaktigt att befälet överlåtes till befälhavaren för hjälpstyrkan. Detta bör emellertid ske på initiativ av befälhavaren på orten.

Det är synnerligen angeläget, att den personal, som efter ett angrepps

utförande blivit ledig, återgår till fordonen, verkställa ny indelning och stanna där till befälhavarens förfogande. Det händer nämligen ofta, att ett icke beräknat faromoment kan uppstå, och då är det av betydelse, att befälhavaren omedelbart har folk tillgängligt att sätta in.

Rökutluftning.

Rökutluftningen är en angelägenhet, som befälhavaren bör ägna noggrann omtanke, dels med tanke på underlättandet av släckningsarbetet och dels med tanke på att i möjligaste mån förhindra att rök-skador uppstå. Detta senare gäller i all synnerhet, då branden försigår i byggnader, som innesluta rök-känsliga varor och inventarier, som t. ex. i textilindustrier och varuhus m. fl. För att åstadkomma en snabb rökutluftning kan det vara fördelaktigt att använda inom anläggningen befintliga ventilationsfläktar. Innan dylik utluftning verkställs bör man emellertid noggrant undersöka, att ventilationen ej förorsakar spridning av elden från en lokal till en annan.

Åtgärder mot vattenskador.

De skador, som vid eldsvåda förorsakats av vattenbegjutning, uppgå till avsevärda belopp. Den eld-släckningsledare, som är mån om att utföra ett "elegant" släckningsarbete, tänker därför alltid på att vidtaga åtgärder till förhindrande av onödiga vattenskador. Huru skickliga strålförarna än må vara, kan det i regel ej undvikas att något vatten tränger genom trossbottarna och förorsakar skador i underliggande våningar, därest ej skyddsåtgärder vidtagits. På varje utryckningsfordon bör sålunda medföras åtminstone ett par presenningar av c:a 16 m² storlek, varmed omedelbart hopsamlade möbler eller maskiner och varor kunna över-

höljas. Dylika presenningar av tunn, ej skrymmande duk tillverkas numera i vårt land och kosta ej mycket i inköp. Sågspån eller torvströ bör i riklig mängd finnas lagrad i säckar å brandstationen och antingen med särskilt i utryckningståget ingående fordon eller, efter rekvisition, med hjälpfordon transporteras till brandplatsen. Behovet av sågspån eller torvströ vid en storbrand kan vara avsevärt, befälhavaren bör därför i förväg ha avtalat med någon snickerifabrik, byggnadsfirma eller torvströhandlare att sågspån eller torvströ finnes tillgänglig för fall, då brandkårens eget förråd är otillräckligt. Som åtgärd mot vattenskador kan även nämnas avledning och uppsamling av vatten.

Upphuggning.

Vid trossbottenbränder o. d. kan släckningsarbetet i regel ej ingångsättas förrän upphuggning verkställts. Upphuggningen bör emellertid ej ske hur som helst, det bör tillse att därvid ej åstadkommes onödiga skador. I regel kan eldhärden lokaliseras, och upphuggningen bör ske något utanför, så att elden ej hinner tränga förbi, innan upphuggningen verkställts. Detta gäller i all synnerhet, då det skall sättas gräns för eld, som framtränger mellan dubbeltak eller i liknande utrymmen.

Rivning.

Den rivning, som kan komma att utföras i samband med eldsvådor, är med avseende på ändamålet av tvenne slag, nämligen: rivning av byggnadsdelar, som på grund av deformation eller försvagning av eld och vattens inverkan kan utgöra fara för släckningsmanskapet samt rivning, som avser att skapa fribälte för eldens begränsning.

Beträffande rivning av byggnadsdelar, som utgöra fara för släckningspersonalen, så gäller det-

ta närmast murar och skorstensstockar samt deformerade järnkonstruktioner. Rivning av skorstensstockar bör man om möjligt undvika, då man genom skorstensstockarnas förstöring kan omöjliggöra undersökningen av brandens orsak. Vid all rivning av byggnadsdelar måste största varsamhet iakttagas till förhindrande av olyckshändelser.

Rivning av byggnader och annat för att åstadkomma fribälte, behöver numera sällan företagas. I en del städer och andra samhällen finnes det dock kvar gammal, hopgyttrad träbebyggelse, som kan ge anledning till omfattande bränder, vars begränsning blir beroende av rivning eller sprängning av en eller flera byggnader. Rivning eller sprängning för åstadkommande av fribälte bör ske först sedan befälhavaren rådgjort med sitt underlydande befäl samt med på dylikt arbete sakkunnigt folk såsom byggnadschef eller stadsingenjör. Rivning eller sprängning bör tillgripas först sedan det med säkerhet kan avgöras, att tillgängliga släckningsresurser ej räcka till för brandens begränsning.

Har beslut om rivning fattats, skall för fribältet lämpligt avsnitt i bebyggelsen väljas. Man bör därvid även tänka på att fribältet lägges på sådant avstånd från brandplatsen att fribältet är klart innan elden hinner dit. För rivning och sprängning användes folk, som är vant vid dylikt arbete såsom byggnadsarbetare och personal från byggnadskontor med sina arbetsledare. De hus, som skola rivas, skola i tid utrymmas, så att åtminstone värdefullare inventarier kunna räddas.

Vid brädgårdsbränder kan det även vara fördelaktigt att riva virkesstaplar, om tiden det medgiver. Genom att resa bräder från de rivna staplarna mot brädstaplar tillhörande det område, som skall

skyddas, kan en "brandmur" åstadkommas, vilken väl besprutad eller belagd med skum kan väsentligt underlätta eldens begränsning.

Avlösning av personal.

En sak, som befälhavaren ej får glömma, är omtanken om släckningspersonalen. Det är omöjligt att sätta upp regler för huru lång tid en brandman kan arbeta i en följd. Arbetets beskaffenhet, väderleksförhållanden, personalens kondition m. m. samt tillgången på personal äro de faktorer som i första hand äro avgörande för huru långa arbetspassen skola bli. Då fara är å färde, får brandmannen vara beredd på att utföra ett mycket hårt arbete, detta hör s. a. s. ihop med yrket. Man bör emellertid ej i onödan utsätta personalen för överanstängningar. Befälhavaren bör i tid under släckningsarbetets gång planera för och giva order om avlösning av personalen. Vintertid i synnerhet bör befälhavaren ha i åtanke, att brandmannen, som kanske i timtal stått våt och arbetat i skiftande temperatur, behöver få lite varmt inombords och möjligen även torra kläder och skodon.

Eftersläckning.

De eftersläckningar, som förekomma efter bättre s. k. helaftnar, äro nog i regel trevliga och angenäma tillställningar. Detta kan man med bästa vilja däremot ej säga om eftersläckningen vid en eldsvåda. Då har stridsivern slappnat, man ser förödelsen, som ger ett beklämmande intryck. Man är i regel våt, trött och olustig. Om man har tillgång till personal, som ej deltagit i själva släckningsarbetet, bör eftersläckningen överlätas åt denna.

Eftersläckningen kan många gånger vara mycket besvärlig. Det gäller att upptäcka alla små eldhärdar, vilket ofta fordrar mycket röjnings- och upphuggningsarbete.

Eftersläckningen skall utföras med stor noggrannhet, så ej ny utryckning till brandplatsen blir nödvändig.

Röjning och städning.

Det är ju omöjligt att skapa hemtrevnad på en brandplats, men man bör tillse, att det ej ser allt för skräpigt ut, då man lämnar den. Det är ju oftast nödvändigt att under släckningens gång röja undan skräp för att komma åt eldhårdarna. Vid en vindsbrand t. ex. får man sålunda i regel rengöra hela vinden, innan man blir herre över elden. Vid rums- och våningsbränder sopas golven, nota bene något av dessa finnes kvar, och skräpet lämpas ut ur byggnaden. Vid större bränder inom industri-företag och liknande bör givetvis företagets eget folk deltaga i röjnings- och städningsarbetet. Till röjningsarbetet hör även nedtagning av byggnadsdelar, som genom nedstörtning kunna ge anledning till olyckshändelser.

Rengöring av maskiner.

Efter en brand kan många gånger stora värden räddas genom att företaga rengöring och insmörjning av maskiner o. dyl., som blivit utsatta för vattenbegjutning. Dylig rengöring bör givetvis utföras av företagets personal, men eldsläckningsbefälhavaren bör tillse, att det blir gjort omedelbart, så snart eldsläckningsarbetet avslutats.

Bevakning.

Även om släckningen till synes kan vara fullständigt utförd, kan elden dock ligga och pyra i trossbottnar, mellanväggar m. fl. platser. Vakthållning bör fördensskull alltid anordnas vid brandplatsen, såvida branden ej varit av så obetydlig omfattning att vakthållning är onödig. Brandplatsens omfattning och beskaffenhet får avgöra,

huru stor vaktstyrkan skall vara. Mindre än två män bör emellertid i regel ej aydelas för detta ändamål. Det är — åtminstone nattetid — ej något nöje att traska omkring på en dyster brandplats. Nödig materiel såsom yxor, pyttssprutor och erforderliga stegar samt lyktor tilldelas vaktmanskapet.

Indragning av personal och redskap.

Är eldsvådan av obetydlig omfattning, kan i regel en del personal omedelbart återsändas till stationen. Att uppehålla onödigt stor styrka vid eldstället är av ondo, då en ny brand kan inträffa under tiden. Är eldsvådan av sådan omfattning, att hela personalen erfordras till en början, bör, så snart ske kan och avdelningsvis, ledig personal hemförlavas.

Under den kalla årstiden bör befälhavaren tänka på, att personalen under färden från brandplatsen till stationen ej onödigt utsättes för förkylningsrisker. Det kan sålunda vara nödvändigt att ombyte av kläder sker före hemfärden, och att denna företages i täckta fordon.

Så snart ske kan skall den vid eldsvådan använda materielen återföras till stationen, och där iordningställas för nästa utryckning.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

(Brandlöjtnant A. Hallströms f. d. agentur)

Malmö

Rikstel. 279 93

Firma i alla slags brandredskap

Moderna

stål- & lättmetallhjälm

av godkänd typ och utförande.

Praktiska

Solida

Bekväma

Flera typer och prislägen.

Infordra offert och prov!

RIKSFÖRBUNDET.

Nyanmälda kårer.

G. Braås.	M. Marieholms Yllefabrik.
Kosta Glasbruk.	Mörarp.
Sanatoriet Lugnet.	P. Fåglavik.
H. Bäckebo.	Rännaväg.
Emsfors bruk.	T. Sikfors.
K. Fridafors A.-B.	W. Gävunda.
L. Orderljunga.	Insjöns Sågverk.
Vejbystrand.	X. Delsbo.
Ö. Ljungby.	Långvinds bruk.

Riksförbundets årsmöte i Karlstad

den 9 och 10 juli.

Årskongressen med Svenska brandkärernas riksförbund under lördagen och söndagen den 9 och 10 juli i Karlstad blev till en imponerande manifestation av förbundets landsomfattande verksamhet och snabba frammarsch. Ordförande var landshövding Nils Edén, och över hundratalet ombud för underavdelningarna, representanter för olika myndigheter samt försäkringsinrättningar och andra företag på området deltog.

Sammankomsterna hölls i Stads-
hotellets festvåning och inleddes på

lördagsförmiddagen med centralstyrelsens sammanträde, varefter följde riksförbundets årsmöte under ordförandeskap av landshövding Nils Edén.

Offentligt möte och medaljutdelning på eftermiddagen.

Under eftermiddagen hölls ett offentligt möte, som inleddes av landshövding Edén med ett välkomsttal, i vilket han särskilt hälsade landshövding Vennerström, borgmästare Jacobson, stadsfull-

måktiges ordförande J. A. Håkanson och brandstyrelsens ordförande O. Wästlund.

— Vi känna tillfredsställelse över att ha fått förlägga vårt årsmöte hit, sade talaren och detta inte bara därför att Värmland och Karlstad är ett ställe som man gärna kommer till för dess skönhets och diktaretraditioners skull, utan med våra nyttobetonade synpunkter fastmera emedan besöket sker i samband med att vi kunna hälsa Värmlands läns brandkårsförbund välkommet i vår krets.

Då förbundet i fjol firade sitt 25-årsjubileum talade jag något om vad det åstadkommit och nämnde även vilka mål som närmast borde eftersträfvats. Vi bli ju aldrig färdiga med vårt arbete, ty det finns ständigt nya uppgifter för oss. Det sista årets resultat ha dock befäst intrycket av att organisationen är i frammarsch — i alla delar. För detta kunna vi tacka kommunernas och brandstodsbolagens offervilja, men till sist har det dock möjliggjorts tack vare de enskilda medlemmarnas rent frivilliga lust att stå till tjänst och offra något i kampen mot vådelden. Utan den villigheten bleve det inget med effekten av brandkårerna — det är på denna medborgerliga vilja att hjälpa till som vi alltid i sista hand måste bygga.

I fjol nämnde jag även jämte de felande riksföreningarna en del andra brister, men jag kan i dag konstatera att det rört sig framåt i alla dessa fall. Statsmakternas stöd har ökat, — vi ha fått en liten höjning av statsanslaget från 2,000 kr. till 3,000 kr. Härigenom har den gamla älsklingstanken att utvidga tidningen kunnat förverkligas, och den blir nästa år månatlig. Och så har det tagits nya tag på det mest viktiga området av alla, nämligen då det gäller att anordna instruktionskurser inom länen. Vi ha sålunda kunnat utdela

anslag till nitton stycken, det högsta antal som någonsin hållits.

Det bästa är, att det ligger verkliga framsteg bakom dessa stigande siffror. Förbunden och deras konsulenter ha inte bara skaffat kårer att rapportera utan även vinnlagt sig om att göra dem effektiva, och vidare har man börjat systematisera brandvärnets fördelning.

Vi önska när vi hälsa Värmlands nybildade förbund att det måtte få börja sitt arbete under gynnsamma förhållanden, och vi tro även att det skall ha framgång. Landskapet och befolkningsgrupperingen är särskilt lämplig för vår verksamhet, och vi hoppas att förbundet måtte få åtnjuta de råd och dåd (som väl främst vill säga penningbidrag) som behövas. Alltså: Väl mött, och måtte vi få följas i gemensamma framsteg!

Ordet överlämnades därefter till överstelöjtnant R. Stridbeck, Borås, som höll ett synnerligen instruktivt och med planscher illustrerat föredrag om släckningsförfarandet vid skogseld. Efter att ha behandlat skogseldarnas olika natur samt släckningsorganisationer och anordningar för släckningsarbetet, lämnade han några allmänna anvisningar för släckningsarbetet.

Överstelöjtnant Stridbeck lämnade även en rad anvisningar för brandfogdarnas förberedande arbete samt åtgärder som kunna förebygga skogseldarnas uppkomst och utbredning. Hans instruktiva och givande föredrag belönades med en livlig applåd, och så komturen till dagens andra talare, direktör S. Queckfeldt, Stockholm, som behandlade luftskyddets gas-skydd.

Det sakrika föredraget illustrerades med ljusbilder, och i anslutning till det visades även ett par kortfilmer.

Vid mötets slut utdelade landshövdning Edén centralstyrelsens

guldmedalj för förtjänstfullt arbete inom brandskyddsväsendet till brandkonsulenterna i Uppland och Örebro, kapten Fredrik Kylberg, Uppsala, och vice brandchefen Arvid Svensson, Örebro.

Uppvisning av Karlstads brandkår.

Karlstads brandkår anordnade kl. 5 på eftermiddagen en uppvisning ute vid Tyggårdsviken. Jämte årsmötesdeltagarna hade ett stort antal stadsbor samlats och följde med intresse brandmännens förehavanden. Allt gick med fart och precision, och karlstadsborna kunde verkligen känna sig stolta över sin rappa och skickliga brandkår.

Omedelbart efteråt ryckte en brandbil ut igen, men denna gång var det allvar. En motorcykel hade nämligen fattat eld borta i gatukorsningen vid Idrottsmagasinet och stod i ljusan låga när brandmännen kommo, men med en skumsläckningsapparat kunde de snart kväva elden, till och med innan cykeln blivit så värst illa åtgången — det var egentligen bara sadeln som förstördes.

Dagen avslutades med gemensam middag, under vilken tal höllas av Riksförbundets sekreterare kapten Gillner, av landshövding Edén, som lyckönskade Värmland till sitt nya förbund och utbringade ett leve för det, av rektor G. Eliasson, Svalöv, som å förbundets och centralstyrelsens vägnar frambar ett tack till förbundsordföranden landshövding Edén och utbringade ett leve för denne, samt av landshövding Vernerström, som tackade för att riksorganisationen visat det nya länsförbundet uppmärksamheten att förlägga årsmötet till Karlstad. Han svarade även på ordförandens

under det offentliga mötet uttalade förhoppningar om lyckosam start och lovade att Värmlandsförbundet trots det tröga föret i portgången nog skulle visa sig aktivt och utvecklingsdugligt. Det enda han hade att klaga på var härads- och sockenbolagens ringa intresse för rörelsen, medan länsbolaget jämte några få andra försäkringsinrättningar visat sig framsynt och genast gått in för att stödja den.

Besök i Skoghall under söndagen.

De första timmarna på söndagsförmiddagen ägnades åt den utställning av brandmateriel som ordnats nere på brandstationen, varefter årsmötesdeltagarna kl. 11 avreste från Stora torget med busar till Skoghall. Här välkomnade överingenjör W. Hellgren och redogjorde i ett kortare tal för Skoghallsverkens tillkomst och nästan exempellösa utveckling till en av vårt lands mest betydande industricentra, och förvaltare Gust. Jansson lämnade en orientering över hur brandväsendet ordnats där. Så fick man under en rundvandring genom sågverket, kraftstationen pumpstationen och massafabriken samt bruket bese hela anläggningen. Skoghalls brandkår höll där efter en övning — den gällde en fingerad eldsvåda i hyvleriet — varvid såväl de vanliga motorsprutorna som flodbåtarna och skumaggregaten demonstrerades. Allt gick flott och fint, och till och med expertisen verkade imponerad.

Därmed var sista programpunkten under "brandkårsdagarna" avverkad, och färden ställdes åter till Karlstad, där mötet upplöstes.

K—s. T.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Kalmar läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef A. R. Florin, Tel. Brandkären, Kalmar.

Exp.: Brandstationen.

Arsberättelse över verksamheten 1937.

Brandkårsförbundets uppgift. Förbundet, som bildades den 29 november 1929, har till ändamål att verka för utvecklingen av ett ordnat och betryggande brandväsen inom Kalmar län, särskilt å länets landsbygd, och att utgöra ett föreringsband mellan länets brandkärer.

Detta mål vill brandkårsförbundet söka nå genom bl. a.:

att väcka intresse för och biträda vid tillkomsten av såväl frivilliga som andra brandkärer i länets samhällen och kommuner,

att utöva undervisande och rådgivande verksamhet beträffande brandkärernas organisation och utbildning,

att ordna föredrag, överläggningar och instruktioner för brandkärernas personal, samt

att medelst en ordnad brandkonsulentverksamhet bedriva ett verkamt arbete för dessa uppgifters förverkligande.

Styrelsen. Ordf. Landshövding J. Falk, Kalmar, v. ordf.: Advokat A. Lindskog, Västervik. Ledamöter: Ryttmästare J. Birger Jeansson, Kalmar, Bruksägare Th. Ekströmer, Fogelfors, Godsägare Gustaf Jeansson, Högby, Brandchef B. Carlsson, Oskarshamn, Brandchef G. E. Pettersson, Borgholm. Suppleanter: Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Sjukvårdare E. Persson, Västervik, Kamrer F. Angner,

Ålem, Brandchef E. A. Andersson, Mönsterås. Revisorer: Agronom R. Therner, Smedby, Godsägare A. Bernsten, Bölebro. Suppleanter: Disponent Ruben Jonsson, Påryd, Brandchef Karl Svensson, Ålem. Sekreterare: Brandchef A. R. Florin, Kalmar. Kassör: Densamme. Konsulent: Densamme.

Arbetsutskott. Ordförande Ryttmästare J. Birger Jeansson, Brandchef G. E. Pettersson, Kamrer F. Angner, Brandchef A. R. Florin, (tillika sekr.).

Sammanträden. Årsmöte hölls i Oskarshamn den 25 och 26 sept.

Styrelsen har sammanträtt två gånger.

Arbetsutskottet har sammanträtt tre gånger.

Brandkårsförbundets verksamhet. Till förbundet ha under 1937 varit anslutna 51 brandkärer, varav 5 tillkommit under året.

Av inom länet arbetande brandförsäkringsinrättningar ha 11 varit anslutna, varav 2 tillkommit under året. De ha erlagt en avgift pr år beräknad efter 2:50 pr miljon försäkringssumma, eller tillhoppa kr. 1,248:60 enligt följande fördelning:

Ölands Norra Mots Brandstodsbolag 105:—, Ölands Södra Mots Brandstodsbolag 67:50, Brandförsäkringsföreningen Öland 30:—, Förlösa-Kristvalla socknars Brandstodsbolag 14:50, Ryssby sockens

Brandstodsbolag 13:91, Söderåkra sockens Brandstodsbolag 12:50, Wirserums sockens Brandstodsbolag 12:69, Södra och Norra Möre Häraders Brandstodsbolag 112:50, Kalmar Läns Mellersta Brandstodsbolag 80:—, Brandstodsbolaget för Kalmar Läns Fastland 230:— och Kalmar Läns Norra Brandstodsbolag 570:—.

Årsavgiften för brandkår har varit lika med föregående år eller 15 kr., varav 10 kr. inlevererats till Svenska Brandkärernas Riksförbund.

Den 16—22 augusti hölls å brandstationen i Kalmar en utbildningskurs för brandbefäl, den sjätte i ordningen. I kursen, som leddes av brandchefen A. R. Florin, deltog brandchef John Nilsson, Påskallavik, brandchef Arvid Johansson, Virserum, brandchef Knut Paulsson, Järnforsen, brandchef E. Lindell, Färjestaden, brandchef A. Andersson, Mörbylånga socken, brandchef Ernst Pettersson, Mörunda, vice brandchef C. H. Larsson, Vena, vice industribrandkårschef Frank Haglund, Kalmar, mekaniker Folke Lönngren, brandkåren Vimmerby. Efter genomgången kurs tilldelades deltagarna länsförbundets diplom. Kursen varade en vecka och omfattade teoretiska lektioner och praktiska övningar om sammanlagt 40 timmar.

I samband med årsmötet ägde en instruktionskurs rum den 25—26 september, varvid förekom föredrag om "Luftskyddet och brandkärerna" (A. R. Florin). "Praktiska råd och anvisningar angående motorsprutans skötsel och vård" (K. G. Bohman). "Brandväsendets utveckling i Oskarshamn" (B. Carlsson), demonstration av brandmateriel samt besök å Kopparverket och Varvet m. m.

Bland viktigare beslut å årsmötet må framhållas: Utökningen av antalet styrelseledamöter från nuvarande 5 till 7, och skulle detta be-

slut, vilket innebär stadgeändring, föreläggas även nästa årsmöte. Enär släckningsersättningen 15 kr. pr timme för större sprutor ansågs för låg, beslöts, att dylik ersättning skulle utgå med 25 kr. pr timme för sprutor över 600 min./lit., och att den nuvarande ersättningen 15 kr. skulle bibehållas för mindre sprutor. Vidare beslöts utredning, huruvida icke sådan ändring i taxebestämmelserna för släckningsersättning vore befogad och möjligt, att brandstodsbolagen utbetalade ersättning för lämnad släckningshjälp utanför eget område även å orter, där brandordning finnes, och om så ansågs lämpligt hos vederbörande göra dylik framtällning.

Konsulenten lämnade dessutom en del anvisningar rörande tolkning av släckningstaxan, angående släckningshjälp, gasskyddsmateriel, skumsläckningsrön, motorsprutor och läns-pumpning, gasbehållare och deras omhändertagande vid eldsvåda, jordgasförgiftning vid grävandet av brandbrunnar m. m. samt uppmanade brandkårscheferna att lämna meddelande till pressen rörande brandkärernas verksamhet, att till Länsförbundet insända fullständiga rapporter, fotografier, uppgifter och meddelanden, som kunna vara av allmänt intresse för Förbundets medlemmar.

I årsmötet och instruktionskursen deltog c:a 125 personer.

Brandkårsförbundet vill härmed framföra sitt tack till Brandchefen i Oskarshamn och till hans kår för lämnad hjälp, samt till Kalmar Läns Mellersta Brandstodsbolag för visad gästfrihet.

Konsulenten har under året besökt 24 platser, där brandkärer inspekterats, diskussioner, överläggningar eller sammanträden hållits. Mot brandkärernas skötsel har intet varit att erinra.

Den 9 maj hölls i Mörbylånga sammanträde med ombud för kommuner, brandstodsbolag, brandkårer och andra intresserade från södra Öland för dryftandet av brandväsendets centralisering därstädes.

Följande brandkårer ha genom konsulentens medverkan bildats och anslutits: Mörlunda—Tveta, Grönskåra, Järeda, Ölands Cement A/B:s Industribrandkår och Kalmar Tändsticksfabriks industribrandkår.

Förutom muntliga råd och anvisningar ha skriftliga sådana samt utredningar angående brandstationsbyggen och brandkårens organisation och materiel, brandordningar m. m. samt utredningar och utlåtanden till myndigheter och brandförsäkringsinrättningar av konsulenten lämnats i 68 fall, vilket tyder på, att konsulentverksamheten uppskattats, och att densamma erhållit en ganska betydande omfattning.

Vattengivningsställens anordnande ha på en del håll målmedvetet genomförts, men återstår dock på vissa platser önskemålet om denna frågas snara realiserande.

Ny-, till- eller ombyggnad av brandstationer ha skett i Falerum, Degerhamn, Fliseryd, Målilla, Mörlunda—Tveta, Vimmerby, Järeda och Kalmar.

Brandbilar har under året anskaffats i Kalmar, Nybro, Ruda och Järeda.

Motorsprutor ha anskaffats i Degerhamn, Figeholm, Fliseryd och Järeda.

Antalet *eldsvådor*, där anslutna brandkårer biträtt, uppgå till 231.

Antalet *övningar* uppgå till 759.

Följande anslag till brandväsendet inom länet ha lämnats under året:

Av *Brandförsäkringsinrättningarna*:

Kalmar läns norra kr. 2,500, Kal-

mar läns mellersta 2,600, Kalmar läns fastland 4,400, Norra och södra möre häraders 150, Brandförsäkringsföreningen Öland 3,000, Ölands södra mots 2,000, Ålems sockens 800, Torsås—Gullabo socknars 500. Tillhopa 15,950 kr.

Av *sparbankerna*:

Stranda härads 200 kr., Mönsterås 200, Fliseryds 250, Wirserums 400, Högsby 1,000, Långemåla 50, Ålems 800, Målilla 500. Tillhopa 3,400 kronor.

Av *städer, köpingar, municipal-samhällen och kommuner*:

Kalmar 107,102 kr. Västervik 53,581, Oskarshamn 17,000, Vimmerby 15,625, Nybro 13,780, Borg-holm 2,120, Mörbylånga köping 1,785, Emmaboda 3,400, Hultsfred 2,630, Mönsterås 2,000, Bergkvara 975, Torsås 700, Figeholm 500, Målilla 2,150, Ljungby 2,200, Högsby 1,200, Döderhult 500, Karlslunda 200, Torslunda 200, Mörbylånga socken 200. Tillhopa 227,948 kr.

Av *industrier*:

Tillhopa 4,366 kronor.

Slutsumma anslag under 1937 kr. 251,664:—.

Anslagssummor och övriga statistiska uppgifter lämnas med reservation för ofullständigt inlämnade sådana.

Till anslagsgivarna frambär Styrelsen härmed sitt tack för det därigenom visade intresset för brandförsvaret inom länet. Styrelsen vill även uttrycka sin glädje över den ständigt ökade förståelsen för brandkårsförbundets arbete, även om på vissa håll bland såväl kommuner som brandförsäkringsinrättningar en del häri ännu brister.

Brandkårsförbundets räkenskaper.

Behållning från 1936	1,257:22
Inkomster under 1937	2,317:92
Utgifter under 1937	1,965:35
Inkomster utöver utgifter	
1937	352:57
Behållning till 1938	1,609:79

Förbundets kassabehållning är innestående å sparkasseräkning i Svenska Handelsbanken i Kalmar. I övrigt hänvisas till särskild revisionsberättelse.

Medlemsförteckning 31 dec. 1937.

Brandkärer: Alsterbro, Berga, Bergkvara, Borgholm, Degerhamn, Emmaboda, Fagerhult, Falerum, Figeholm, Fliseryd, Fogelfors, Färjestaden, Gamleby, Grönskåra, Gunnebo, Hultsfred, Högby, Högsby, Järeda, Kalmar, Kalmar Tändsticksfabrik, Kästlösa, Kristdala, Ljungbyholm, Målilla, Målilla Sanatorium, Mönsterås, Mörbylånga köping, Mörbylånga socken, Mörbylånga Sockerbruk, Mörlunda—Tveta, Nybro, Oskarshamn, Pärby, Påskallavik, Rokneby, Ruda, Sandvik, St. Frö—Klewa, Söderåkra, Södra Vi, Torsås, Trekanten, Vena, Vimmerby, Virserum, Vissefjärda, Västervik, Ålem, Överum och Ölands Cementbruk. Summa 51 st. varav 5 st. tillkommit under året.

Brandförsäkringsinrättningar: Kalmar Läns Norra Brandstodsbolag, Kalmar Läns Mellersta Brandstodsbolag, Brandstodsbolaget för Kalmar Läns Fastland, Södra och Norra Møre Häraders Brandstodsbolag, Söderåkra sockens Brandstodsbolag, Ryssby sockens Brandstodsbolag, Virserums sockens Brandstodsbolag, Kristvalla—För-

lösa socknars Brandstodsbolag, Brandförsäkringsföreningen Öland, Ölands norra mots Brandstodsbolag och Ölands södra mots Brandstodsbolag. Summa 11 st. varav 2 st. tillkommit under året.

Som av ovanstående framgår, har Brandkårsförbundets arbete i alla avseenden varit mycket givande, och går utvecklingen alltjämt med stora steg framåt. För ett rätt bedrivande av verksamheten vore emellertid önskvärt, att Förbundets inkomster ökades, så att konsulentverksamheten kunde ytterligare effektiviseras, vilket det stora antalet anslutna brandkärer obetingat kräver.

Beklagligt är det faktum, att allt fortfarande en del brandförsäkringsinrättningar stå utanför verksamheten, och att vissa kommuner ännu icke synas inse värdet av en så betydelsefull kommunal angelägenhet som ett eget brandförsvar. Detta så mycket mera, som det civila luftskyddet kräver dylikt.

Till slut uttalar styrelsen sitt tack för det outtröttliga arbete, som på de allra flesta håll nedlägges inom brandkärerna och hoppas på intresse och stöd från anslagsgivare och brandkärsmän.

Kalmar i april 1938.

J O H N F A L K.

/A. R. Florin.

Gotlands läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef Carl Lindström. Adr.: Visby. Tel. 454.

Redogörelse för verksamheten år 1937.

Styrelsen har under året utgjorts av: Landshövdingen m. m. A. E. Rodhe, ordförande, direktören Fridolf Mattsson, vice ordförande, direktören K. A. Hall, direktören A.

de Jounge, nämndemannen K. V. Palmqvist, landsfiskalen Justus Jakobsson, brandchefen Carl Lindström, med följande suppleanter: kamreraren F. Olofsson, brandche-

fen Herman Lindbergh, byggmästaren Karl Stenström, lantbrukaren Arvid Collberg.

Verkställande utskottet har bestämt av landshövding Rodhe, dir. de Jounge och brandchef Lindström, den sistnämnde tillika styrelsens sekreterare och kassaförvaltare samt brandkonsulent.

Verkställande utskottet sammanträdde den 12 april, varvid utskottet beslöt att i skrivelse till styrelserna för brandstods-föreningarna framhålla angelägenheten av, att styrelserna vidtog åtgärder för tillhandahållande av motorsprutor till vissa platser. Efter det brandkonsulenten i denna fråga konfererat med resp. styrelsers ordförande och lämnats tillfälle att inför samma styrelser tala om brandskyddets ordnande och organiseringen, hava föreningarna var för sig beslutat dels t. v. lämna årliga bidrag å 300 kr. till förbundets verksamhet, dels tillhandahålla motorsprutor åt vissa samhällen, som i övrigt nöjaktigt ordnat sitt brandväsen. Sålunda har under året av Gotlands södra brandstods-förening överlämnats en dylik spruta till Klintehamn och en till Hemse, båda av fabrikkatet Api 80. Avprovning av desamma har verkställts å brandstationen i Visby före överlämnandet.

Brandkonsulenten har i denna sin befattning företagit resor i tolv dagar och därvid besökt följande platser:

Hemse 3 gånger, Klintehamn 4, Slite 2, Fårösund 2, Ljugarn 2, Havdhem 2 och Burgsvik 1 gång.

Vid dessa besök hava — efter inspektioner av förefintlig brandmateriel — konferenser hållits och anvisningar lämnats angående komplettering, resp. nyanskaffning av sådan materiel, om anordnande av brandbrunnar och andra vattentillgångar, om villkoren för lämnande av släckningshjälp åt grannkom-

muner och om ordnandet av olycksfallsförsäkringen för brandmanskabet i de kårer, som åtaga sig att lämna sådan hjälp. Den 1-mars förhandlade ordföranden i norra häradets brandstods-förening och brandkonsulenten vid besök i Tingstäde med befälhavaren för den militära förläggningen därstädes om villkoren för biträde av kronans brandmateriel och manskap vid eldsläckning i Tingstäde och kringliggande socknar.

Några direkta överenskommelser ifråga om släckningshjälp hava emellertid ej ännu träffats, och har sålunda ej heller en av brandkonsulenten därutinnan föreslagen organisationsplan tagit någon fastare form. Den därmed sammanhängande olycksfallsförsäkringsfrågan har iföljd därav tyvärr intet kunnat åtgöras.

Emellertid torde man kunna säga, att intresset för ordnande av brandförsvaret å ön i allmänhet stigit väsentligt, och därtill uttala den förhoppningen, att förbundet med fortsatt stöd av brandstods-föreningarna inom en ej alltför avlägsen framtid skall lyckas få sitt ändamål att ordna ett betryggande brandväsen inom länet, särskilt å landsbygden, förverkligat.

Vid årets slut voro följande brandkårer anslutna till Svenska Brandkärernas Riksförbund och därmed till länsförbundet:

Visby brandkår,
Slite frivilliga brandkår,
Slite Fabriksbrandkår,
Hemse borgarbrandkår,
Klintehamns allmänna brandkår,
Roma fabriksbrandkår,
Ljugarns frivilliga brandkår,
Havdhems " "
Fårösunds " "

A. E. Rodhe.
ordförande.

Carl Lindström.

Gävleborgs läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: V. Brandchef R. J. Pannier. Exp.: Brandstationen, Söderhamn.
Tel.: Brandkåren.

Ur redogörelsen för verksamheten år 1937.

Den instruktionsverksamhet, som förbundet bedriver genom brandkonsulenten, har under år 1937 tagits i ökat anspråk av de frivilliga brandkårerna i länet. Konsulenten har sålunda medverkat å 74 platser med föredrag, inspektioner och övningar med brandkårer. Flera av dessa övningar ha haft formen av samövningar mellan olika inom närgränsande områden arbetande brandkårer och tillfälle har därigenom givits att pröva brandberedskapen i en ort i hela den omfattning, som den under kritiska förhållanden kan behöva tagas i anspråk. Utom dessa personliga besök har konsulenten per telefon eller genom skriftväxling uppehållit livlig kontakt med brandkårer och brandstyrelser och lämnat förslag, råd och anvisningar angående organisation och anskaffande av material.

Från de kommunala myndigheternas sida har brandskyddet även under år 1937 i allmänhet ägnats en välvillig uppmärksamhet. Brandskyddets samhälleliga betydelse står nu fullt klar, och kommunerna ha i regel visat sig beredda att så långt sig göra låter medverka till ett tillfredsställande resultat. Även i detta avseende har konsulentens tjänster tagits i ökat anspråk och vid 22 besök i olika delar av länet ha brandskyddsfrågor diskuterats med olika kommunala myndigheter. Även enskilda större företagare ha i ganska stor utsträckning inhämtat konsulentens råd och anvisningar vid ordnandet av industriföretagens brandskydd.

Förbundets styrelse konstaterar med tillfredsställelse detta ökade förtroende för förbundet och brandkonsulentens arbete.

Det ökade intresse för brandskyddet, både hos myndigheter och enskilda, hos brandkårens befäl och manskap, som kommit till synes under året, har också medfört en betydande förstärkning av den utrustning, som står brandkåren till buds. Flera kårer ha under året anskaffat moderna brandbilar och i övrigt kompletterat sin material.

Den viktiga frågan om vattentillgången för eldsläckning har ägnats ökad uppmärksamhet. Brandkonsulenten har också under sina besök kunnat konstatera avsevärda förbättringar i båda dessa hänseenden. De 66 brandkårer, som vid årsskiftet voro anslutna till länsförbundet förfoga tillsammans över 80 transportabla motorsprutor, och av de kommunala brandkåren torde nu knappt ett tiotal sakna egen brandberedskapsbil. Flera av brandkåren ha genom festanordningar sökt anskaffa ökade medel till brandförsvaret, några ha anordnat instruktionskurser eller tagit andra initiativ för att ytterligare utbreda intresset för brandskyddsfrågan. För detta, liksom för en del brandförsäkringsbolags oförändrade offervillighet och intresse, uttalar styrelsen sitt erkännande.

Om konsulentens arbete ha även under år 1937 utförliga rapporter lämnats, vilka stått till länsstyrelsens förfogande. Konsulenten har

redovisat sammanlagt 295 förrättningar.

Till förbundets verksamhet ha följande brandstodsbolag m. fl. inom länet lämnat bidrag med nedan angivna belopp, för vilka styrelsen frambär sin tacksamhet.

Gestriklands Brandstodsbolag	2,000:—
Gefleborgs läns Brandstodsbolag	500:—
Sydöstra Helsinglands Brandstodsbolag	100:—
Bollnäs kommun	100:—
Alfta—Ovanåkers sockens Brandstodsbolag	50:—
Arbrå sockens Brandstodsbolag	50:—
Bollnäs sockens Brandstodsbolag	50:—
Valbo sockens Brandstodsbolag	50:—
Torsåkers sockens Brandstodsbolag	20:—

Bollnäs sockens kommunalfullmäktige ha till förbundets verksamhet anslagit ett belopp av 100:— kronor. Styrelsen uttalar sin glädje och sin tacksamhet för denna uppskattning av förbundets arbete och ser gärna, att det länder till efterföljd.

Rörande förbundets räkenskaper hänvisas till revisorernas berättelse.

Styrelsen har under året utgjorts av:

Landshövding Sven Lübeck, ordförande, Riksdagsman Elon Andersson, Bollnäs, vice ordförande, Kamrer Georg Hedman, Gävle, sek-

reterare och skattmästare, Överingeniör A. Deshayes, Mackmyra, Kamrer Nils Jonsson, Hudiksvall, Köpman Nils Eriksson, Lund, Forssa och Hemmansägare Per Jonsson, Alfta.

Suppleanter: Kommunalnämnds-

ordföranden L. R. Ohlsson, Bollnäs, Civilingeniör Y. Nordensten, Sandviken, Kommunalnämndsordförande H. Söderberg, Alfta, Direktör J. Jonsson, Backa, Ljusdal, Sekretärare R. Oldberg, Sandviken, och Lantbrukare Nils Larsson, Forssa. Som brandkonsulent har tjänstgjort vice Branchef R. J. Pannier, Söderhamn.

Styrelsen frambär slutligen sitt tack till alla, som på något sätt främjat förbundets arbete och dess syftemål och uttalar sin förhoppning om att det intresse, som från olika håll kommit till synes, alljämt skall fortbestå.

Undertecknade, utsedda att granska Gävleborgs läns Brandkårsförbunds räkenskaper för år 1937, få härmed efter fullgjort uppdrag avlämna följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Inkomster:

Kapitalbehållning från år 1936:

Innestående i bank	1,528:83
Svenska Brandkärernas Riksförbund	250:—

Trpt 1,778: 83

		Trpt 1,778: 83
Anslag från		
Gestriklands Brandstodsbolag	2,000:—	
Gefleborgs läns Brandstodsbolag	500:—	
Sydöstra Helsinglands Brandstodsbolag	100:—	
Bollnäs socken	100:—	
Alfta—Ovanåkers sockens Brandstodsbolag	50:—	
Arbrå sockens Brandstodsbolag	50:—	
Bollnäs „ „	50:—	
Valbo „ „	50:—	
Torsåkers „ „	20:—	2,920:—
Bankränta		42:02
Brandkonsulenten; fordran		360:—
	Kronor	5,100:85

Utgifter:

Konsulentverksamheten:		
Arvode och resekostnader	2,008:85	
Telefon och portoavgifter	201:71	2,210:56
Arvoden och reseersättningar m. m. till styrelse, revisorer och sekreterare	1,026:10	
Trycksaker och porton	156:45	
Diverse omkostnader samt utlägg av kassaförv. 1936	113:27	3,506:38
Kapitalbehållning till 1938:		
Innestående i bank		1,570:85
Kassabehållning		23:62
	Kronor	5,100:85

Då räkenskaperna äro noggrant och omsorgsfullt förda samt kassa-
posterna behörigen verifierade och kassabehållningen denna dag i över-
ensstämmelse med kassaboken, ha vi icke funnit någon anledning till
anmärkning utan tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet åt Styrelse
och kassaman för den tid revisionen omfattar.

Delsbo och Valbo den 29 april 1938.

Olof Wästlund.

Jonas Persson.

BILDA FRIVILLIGA
BRANDKÄRER